

Wetgevingsoverleg Begroting Water

Position Paper IPO

Op 21 november spreekt u met de minister van I&W over water. De brief over water en bodem sturend zal een belangrijke rol spelen in het debat is de verwachting. De provincies staan positief tegenover de intentie om water en bodem meer sturend te laten zijn in de ruimtelijke inrichting van ons land. Provincies voelen ook duidelijk de urgentie, omdat we tegen de grenzen van ons bodem- en watersysteem aanlopen: de droogte van de afgelopen hete jaren en de wateroverlast vorig jaar in Limburg en ook andere delen van het land, laten zien dat we kwetsbaar zijn.

Versterking sturingsmogelijkheden

De oplossing is om gebiedseigen water langer en meer vast te houden in de bodem, zowel op de hogere zandgronden als in veenweidegebieden. Evident is dat grondgebruik en teeltwijzen daarop aangepast moeten worden.

De sturingsmogelijkheden voor provincies zijn hierbij beperkt. We zien nu al als gevolg van de derogatie dat agrariërs verzoeken doen om grasland om te zetten naar bouwland en bollenteelt. Dit kunnen we onvoldoende tegenhouden en helpt ons niet om de waterkwaliteit te verbeteren. Opnemen in omgevingsverordening van verbod scheuren van grasland is ontoereikend.

- *Een wettelijke grondslag in de omgevingswet is nodig voor provincies om sturing te kunnen geven op grondgebruik en teelten*

Ruimtelijke puzzel

Water en bodem spelen een doorslaggevende rol bij het leggen van de ruimtelijke puzzel door de provincies in de komende maanden. Het vasthouden van gebiedseigen water nemen de provincies mee in de komende transitie van het landelijke gebied. Ook voor de bufferstroken in beekdalen geven provincies vanuit oogpunt van waterkwaliteit en -kwaliteit invulling.

Provincies gaan daarmee aan de slag in hun gebiedsprogramma's. Een winstwaarschuwing is daarbij wel op zijn plaats: ruimtelijk begrenzen is voor 2027 zeker mogelijk, maar daarmee is niet het grondgebruik ook in 2027 aangepast. Vrijwilligheid staat voorop en dit maakt het lastig om het grondgebruik tijdig te wijzigen in extensief agrarisch beheer.

De gereserveerde middelen van 811 miljoen in het transitiefonds zijn daarvoor waarschijnlijk onvoldoende, blijkt uit eerste ruwe berekeningen. Zo is in Noord-Brabant alleen al 1,2 miljard nodig voor beekherstel. Provincies vragen zich af op welke manier de transitie van het grondgebruik in de bufferstroken rond beken wordt gefinancierd.

- *Kan er duidelijkheid komen over de financiering voor de verandering van grondgebruik in bufferstroken?*

Drinkwater, beschermen om te behouden

Provincies blijven streven naar voldoende drinkwater voor passend gebruik door consument en bedrijven. Provincies hebben hiertoe via een zorgvuldig proces Aanvullende Strategische Voorraden grondwater aangewezen en beschermen deze in verordeningen. We zijn blij met de doelstellingen voor waterbesparing en circulariteit die nu gesteld worden, want deze groei kent grenzen. Daarnaast werken provincies aan de ontwikkeling van alternatieve drinkwaterbronnen.

Water en bodem schurend

De woningbouwopgave schuurt soms met 'water en bodem sturend'. In de 5 tot 10% diepste delen van diepe polders moet ruimte worden gereserveerd voor waterberging en wordt woningbouw niet langer toegestaan. Om verdere bodemafdekking te voorkomen (immers nu al 12,6 %), zal eerder gekozen moeten worden voor herontwikkeling van binnenstedelijke locaties in plaats van voor uitbreiding in het groen. Tegelijk zijn veel woningbouwlocaties al vastgelegd in verstedelijkingsstrategieën, bestemmingsplannen en anterieure overeenkomsten. Ook hier geldt wat provincies betreft dat we rekenschap geven van de water- en bodemcondities maar geldt tegelijk dat niet getornd wordt aan bestaande afspraken. Bij woningbouwlocaties waar reeds vergaande afspraken zijn gemaakt worden ook maatregelen genomen om rekening te houden met het principe water en bodem sturend. Zo zijn in veel provincies al concrete afspraken gemaakt met gemeenten en bouwers over hoe klimaat adaptief te bouwen. Water- en bodem sturend binnen bestaande afspraken meenemen in de vorm van inrichtingsmaatregelen vraagt aanvullende gelden en/of dat deze onderdeel worden van de gelden Woningbouw Impuls.

- *Torn niet aan bestaande woningbouwafspraken*
- *Aanvullende inrichtingsmaatregelen bij bestaande plannen vraagt aanvullende gelden en/of dat deze onderdeel worden van de gelden Woningbouw Impuls*